

فصل ۲

نشانه نوشتاری

حضور گسترده نشانه‌های نوشتاری که موجودیت یک نهاد، مؤسسه و یا محصول و خدمات را اعلام می‌کنند، یکی از فعالیت‌های مهم در طراحی نشانه است. «نشانه نوشته»، همان ویژگی‌های نشانه‌های تصویری را از جهت جلوه بصری و انتقال پیام دارد با این تفاوت که با استفاده از حروف و نوشتار انجام می‌گیرد.

واحد یادگیری ۱

طراحی نشانه نوشتاری

برای طراحی نشانه نوشتاری ، هنرجویان چه راه کاری را تجربه می کنند؟

■ هنرجویان در این واحد یادگیری با بهره‌مندی از آموخته‌های پیشین به ویژه شناخت انواع خطوط و مهارت بکارگیری فونت، توانایی طراحی و اجرای «نشانه نوشته» را کسب کرده و آن را به عنوان نشان هویتی معرفی و ارائه خواهند کرد.

استاندارد عملکرد

■ طراحی و اجرای نشانه نوشته بر اساس سفارش مشتری با در نظر گرفتن اصول تایپوگرافی و طراحی فونت با استفاده از انواع ابزارهای موجود (قلم مو، قلم ، قلم نوری ، و غیره و ...) و اجرای طرح در نرم افزار برای تحویل به مشتری

به اطراف خود بنگرید. نشانه‌ها به شکل محسوس و جدی در زندگی امروز ما حضور دارند. هر مؤسسه و سازمانی که فعالیت خود را آغاز می‌کند، برای شروع نیاز به نام و «نشان» دارد. «نام» چه کوتاه باشد و چه بلند، به یک سازمان، هویت کلامی می‌دهد. اعلام موجودیت یک مؤسسه و یا محصول، در میان سایر مؤسسات و یا خدمات بدون داشتن نام ممکن نیست. همانطور که هر فردی در بدو تولد و برای معرفی نیاز به اسم دارد، سازمانها، شرکتها و اشخاص حقوقی نیز برای آغاز فعالیت و معرفی خود به مخاطبان، نیاز به نام و نشان دارند. برخی نام‌ها انتزاعی، برخی دیگر ابداعی و برخی هم خبری هستند و نوع فعالیت را مشخص می‌کنند. در هر صورت انتخاب اسم، نخستین مرحله شکل‌گیری هویت و یا اصطلاحاً «برندسازی» است و به دانش و تخصص لازم نیاز دارد. بعد از انتخاب نام و ثبت آن و مشخص شدن هویت کلامی، مرحله طراحی هویت بصری آن آغاز می‌شود. اولین گام برای رسیدن به این هویت بصری، طراحی نشان است. «نشان» جلوه بصری و فشرده نام و به عبارتی «تصویر» نام است. تصویری است مختصر و مفید، زیبا و به یادماندنی و در عین حال ساده و متناسب با موضوع، که قرار است در همراهی با نام، هویت‌ساز و معرف مؤسسه و یا محصول تولیدی آن باشد. مخاطبان برای اینکه متوجه حضور سازمان و یا تولیداتش شوند، به دیدن نشانه‌ای از آن نیاز دارند. از این رو، «دیدن شدن نشانه» برای سازمان بسیار مهم است، زیرا مخاطبان مورد نظرش را متوجه خود می‌کند. در واقع مردم پیش از آن‌که مصرف‌کننده محصول یا خدمات یک مؤسسه یا شرکت باشند، بیننده و مصرف‌کننده نشانه آن هستند.

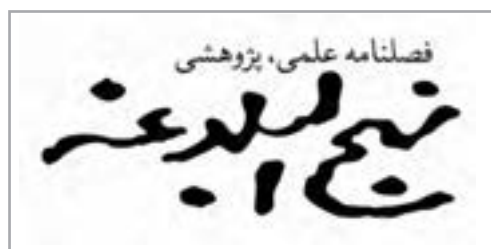
تصویر ۳

تصویر ۲

تصویر ۱

تصویر ۵

تصویر ۴

بنابراین، هیچ محصول با کیفیتی بدون نام و نشان وارد بازار نمی‌شود و هیچ کس هم حاضر نیست کالای بی‌نام و نشانی را خریداری کند. از لوازم خانگی و اداری گرفته تا وسایل فنی و تخصصی، از مواد غذایی و کالاهای ضروری و مایحتاج زندگی تا اتومبیل و صنایع وابسته؛ هرآنچه برای نیاز انسان تولید می‌شود، از نام و نشان برخوردار است. طراحی و ساخت و ساز «نشان» کار طراحان گرافیک است. طراحی نشان در مدت زمان نسبتاً کوتاهی انجام می‌شود، ولی نسبت به سایر کارهای گرافیک طول عمر بیشتری دارد. این موضوع سبب می‌شود تا «نشان» تنها تصویری باشد که مردم از یک مؤسسه یا کالا به خاطر می‌سپارند. نشانه‌ها اصولاً به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند:

- ۱- گاه نشان یک تصویر است و نام کالا، مؤسسه یا خدمات در مجاورت آن خوانده می‌شود.
- ۲- گاهی نشان، خصوصیات بصری الفبا و نوشتاری یک کلمه است که نام محصول یا خدمات به عنوان اصل و پایه طراحی نشان در آن استفاده می‌شود و در واقع محصول، خدمات یا مؤسسه به نشانه آن تبدیل می‌شود. بدین ترتیب، نشانه‌ها به طور کلی به دو دسته **نشانه‌های تصویری و نشانه‌های نوشتاری**، تقسیم می‌شوند.

از نشانه‌های تصویری و انواع آن در درس نشانه‌های تصویری و پیکتوگرام اطلاع یافته‌اید. در این فصل می‌خواهیم با نشانه‌های نوشتاری و اقسام آن و مسائل فنی و نکات ضروری در طراحی آنها آشنا شویم.

تصویر ۸

تصویر ۷

تصویر ۶

تصویر ۱۱

تصویر ۱۰

تصویر ۹

نشانه‌های نوشتاری به دو بخش تقسیم می‌شوند

۱- نشانه‌هایی که در طراحی آن‌ها از نام کامل مؤسسه، کالا و یا خدمات استفاده می‌شود و اصطلاحاً به آن «لوگوتایپ» می‌گویند.

تصویر ۱۳

تصویر ۱۲

۲- نشانه‌هایی که بر اساس حروف اختصاری طراحی می‌شوند و به آن‌ها «مونوگرام» گفته می‌شود.

حروف اختصاری، در زبان‌هایی که حروف آن جدا از هم نگارش می‌شوند مانند خطوط لاتین، بیشتر رایج است. با توجه به شیوه به هم پیوسته حروف در نگارش فارسی، دیدن حروف مفرد و مجزا و ارتباط دادن آن با نام مورد نظر نسبتاً دشوار و غیرعادی بوده و به همین دلیل مونوگرام در نشانه‌های فارسی کمتر دیده می‌شود.

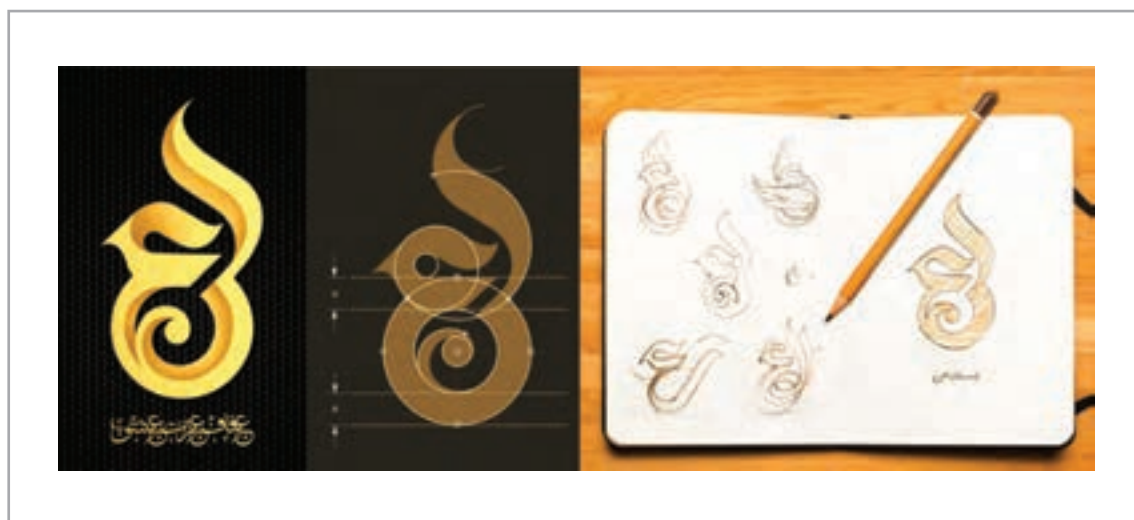
تصویر ۱۵

تصویر ۱۴

نشانه‌های نوشتاری در عین حال که خوانا هستند، به شیوه‌ای طراحی می‌شوند که آنها را معنی‌دار می‌کند و به عبارتی دارای یک خصوصیت بصری می‌شوند که به طور مستقیم یا غیرمستقیم با موضوع سفارش ارتباط دارد. پس می‌توان نتیجه گرفت که نشانه نوشته دو امتیاز دارد:

- ۱- از آن‌جا که در ساختار آن خط و حروف الفبا استفاده شده است، قابل خواندن است.
- ۲- ظرفیت‌های بصری الفبا برای القای یک معنا یا بیان موضوع خاصی، تقویت می‌شود و به همین سبب تصویری جذاب و دیدنی پیدا می‌کند. بدین ترتیب لوگو تایپ همزمان دو موضوع تصویر و نوشته را هدف قرار می‌دهد بنابراین هم خواندنی است و هم دیدنی. در طراحی نشانه نوشته‌ها می‌توان چه به صورت حروف کامل (لوگو تایپ) و چه به صورت حروف اختصاری (مونوگرام)، از چهار روش استفاده کرد. که به آن‌ها خواهیم پرداخت.

تصویر ۱۶

روش‌های طراحی نشانه نوشتاری

۱- نشانه‌هایی که بر پایه اقلام خوش‌نویسی پدید می‌آیند

خطوط سنتی همواره به دلیل ظرفیت‌های بالقوه مورد توجه طراحان گرافیک بوده است. در دوران معاصر بهره‌گیری از اقلام خوش‌نویسی در طراحی نشانه‌های نوشتاری، کاربرد قابل توجهی داشته و دارد و دلیل عمده آن، زیبایی، تنوع شکل، ترکیب و قابلیت‌های بصری فراوانی است که بر اساس قواعد و هندسه مشخصی شکل گرفته و در گذر زمان و با تلاش هنرمندان به کمال رسیده است. این توجه و بهره‌گیری از اقلام متنوع خوش‌نویسی به دو شیوه کلی در آثار طراحان گرافیک معاصر دیده می‌شود:

تصویر ۱۸

تصویر ۱۷

تصویر ۱۹

شیوه نخست، طراحی نشانه‌هایی است که در شکل‌گیری آنها قواعد خوش‌نویسی کاملاً رعایت شده و روحیه سنتی خود را حفظ کرده‌اند.

تصویر ۲۱

تصویر ۲۰

برای این نوع تمرین باید بر دانش خوش‌نویسی تسلط کافی داشته باشید و مهارت‌های نگارش را زیر نظر هنرآموز یا استاد خوش‌نویسی کسب کنید. حتی حضور نرم‌افزارهایی که استفاده از اقلام خوش‌نویسی را برای همگان فراهم آورده، نه‌تنها از ضرورت کسب دانش خوش‌نویسی نکاسته، بلکه تولید انبوهی از آثار ضعیف و ناشیانه با استفاده از روش تایپ در این سال‌ها، موجب گردیده اهمیت آموزش قواعد خوش‌نویسی بیشتر درک شده و به هنرجویان این آموزش داده شود که استفاده ناآگاهانه و بدون پشتوانه علمی و تجربی از نرم‌افزارهای خوش‌نویسی، منجر به تولید آثاری غیرحرفه‌ای و مخرب خواهد شد. بنابراین توصیه می‌شود که در این روش حتماً با همکاری و مشاوره یک خوش‌نویس تمرینات لازم را انجام دهید. در مجموع به دلیل حضور قدرت‌مندانه خط در آثار گرافیک و رویکرد طراحان گرافیک به آثار خوش‌نویسی، به نظر می‌رسد شناخت و درک اصول نگارش و ترکیب در خطوط اسلامی، از نیازهای ضروری طراحان معاصر می‌باشد.

در شیوه دوم، طراح نشانه در بهره‌گیری از اقلام خوش‌نویسی سعی نموده با ایجاد تغییرات و دخل و تصرف در قواعد خط، فرم جدیدی را ارائه دهد. این تغییرات، باید با شناخت کامل از خوش‌نویسی صورت پذیرد تا آسیبی به شاکله کلی خط وارد نشود.

تصویر ۲۲

تصویر ۲۴

تصویر ۲۳

تصویر ۲۵

تصویر ۲۸

تصویر ۲۷

تصویر ۲۶

برای تجربه شیوه دوم در طراحی نشانه، تمرین‌های زیر را با راهنمای هنرآموز خود انجام دهید.
یک کلمه را در نظر بگیرید. با این فرض که برای آن، سفارش طراحی نشانه نوشتاری دارید.

فعالیت
کارگاهی

خوش‌نویسی کلمه یا عبارت:

نخست سعی کنید کلمه را با انتخاب یکی از اقلام رایج خوش‌نویسی نگارش کنید. با اقلام خوش‌نویسی قبلاً آشنا شده‌اید، تنوع خطوط و تفاوت اشکال حروف را در اقلام مختلف در نظر داشته باشید و سپس با مشورت هنرآموز خود، خطی را که تناسب بیشتری با معنای کلمه و یا حال و هوای موضوع سفارش دارد، انتخاب کنید. نگارش کلمه در این مرحله می‌تواند به سه شکل صورت گیرد:

تصویر ۳۰

تصویر ۲۹

الف - از یک خوش‌نویس بخواهید کلمه مورد نظر شما را با خطی که انتخاب نموده‌اید، برایتان بنویسد.

تصویر ۳۱

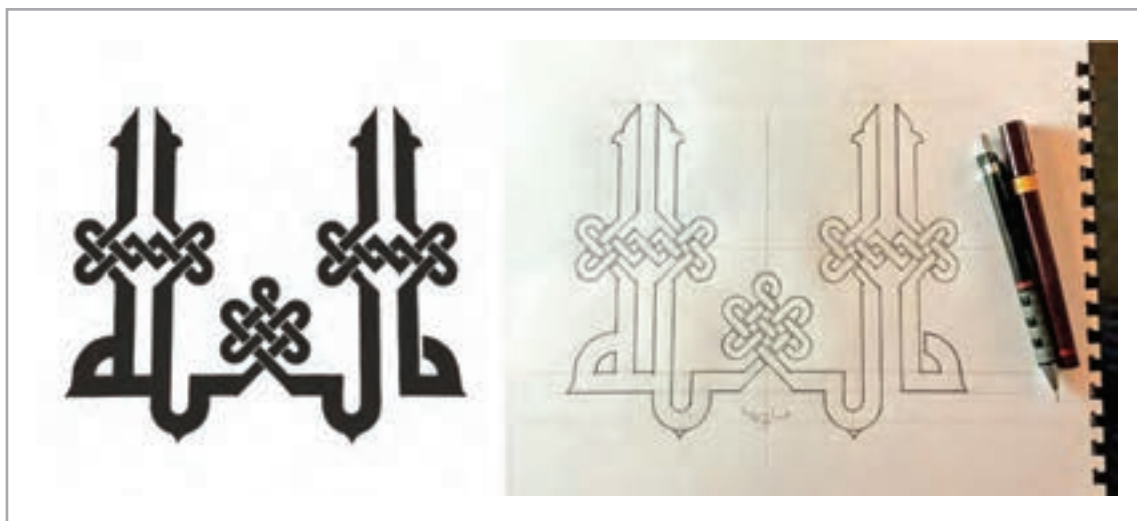
برای نگارش برخی کلمات با شیوه خوش‌نویسی، ترکیب‌های مختلفی وجود دارد، بهتر است تمامی احتمالات را بررسی کنید.

نکته

ب- در صورتی که به یک خوشنویس ماهر دسترسی ندارید، با استفاده از نرم‌افزارهای خوش‌نویسی و با مشاوره لازم، کلمه را تایپ نموده و تنوع ترکیب را در کشیدگی‌ها و شکل حروف بررسی کنید.

ج- چنانچه به نرم‌افزار دسترسی ندارید و یا خطی که انتخاب نموده‌اید، به صورت ماشینی وارد نشده، و یا هنوز تبدیل به فونت نشده است، از قطعات خوش‌نویسی معتبر و نفیس که در کتاب‌های خوش‌نویسی و میراث فرهنگی منتشر گردیده است استفاده کنید. برای این کار علاوه بر اسکن نمودن قطعه مورد نظر، می‌توان از شیوه سنتی الگوبرداری با کاغذهای شفاف و پوستی هم بهره برد و در پایان با رسامی مفردات و چینش آنها کنار هم به ترکیب مورد نظر دست یافت.

تصویر ۳۲

بعد از آنکه نگارش کلمه با یکی از شیوه‌های خوش‌نویسی پایان یافت، مرحله اعمال تغییرات آغاز می‌شود. این تغییرات کاری نیست که به شکل تفننی و از سر بلا تکلیفی انجام می‌شود. برای اینکه نتیجه بهتری بگیرید بهتر است مراحل بعدی را با نظارت هنرآموز و با پشتکار، حوصله و نظم و دقت بالا انجام دهید.

نکته

تغییر در ضخامت و ارتفاع حروف:

رایج‌ترین نوع تغییر در آناتومی خط، تغییر در وزن و قد آن است. ارتفاع و ضخامت حروف در اقلام خوش‌نویسی از تنوع زیادی برخوردار است. با کاهش یا افزایش ارتفاع و ضخامت حروف، فضاهای منفی و وزن حروف هم تغییر می‌کند و می‌توانید این تغییرات را در جهت محتوا و بیان بصری مورد نظرتان به کار بگیرید. این تغییرات هم با تکنیک‌های دستی و هم در نرم‌افزارهای گرافیکی قابل بررسی و اجرا است. با حوصله زیاد سعی کنید تغییرات ضخامت را به تدریج بررسی نمایید.

نکته

نیازی نیست که افزایش یا کاهش ضخامت در تمامی قسمت‌های یک حرف، به اندازه مساوی باشد. این کار بستگی به ضعف و قوت حروف دارد و میزان ضخامت می‌تواند کم و زیاد شود. آنچه مهم است شکل نهایی است که باید خوانا و جذاب باشد.

ساده کرده شکل حروف:

حذف و یا خلاصه کردن جزئیات در یک نشانه نوشتاری، به وضوح آن کمک می‌کند و خوانایی آن را در اندازه‌های بسیار کوچک هم ممکن می‌سازد. در نظر داشته باشید برای ساده کردن شکل یک حرف، ممکن است مراحل زیادی را طی کنید و معمولاً شکل دلخواهتان را با تمرینات مکرر بر روی حروف به دست آورید. پس با حوصله و دقت، این مراحل را انجام دهید. اگر با حروف دندانه‌دار مواجه هستید و یا قسمت‌هایی که در خوانایی تأثیر زیادی ندارند مانند زوائد و فضاهای منفی برخی حروف، می‌توانید آن‌ها را حذف و یا کوتاه و ساده کنید. فقط مراقب باشید از شکل اصلی خیلی دور نشوید.

تصویر ۳۳

تصویر ۳۴

تغییر در کرسی حروف:

کرسی، خط خطی است که حروف بر روی آن قرار می‌گیرند تا نظم و زوایای آنها حفظ شود. هدف از تغییر کرسی حروف، در واقع دستیابی به زوایای دیگری از یک حرف یا کلمه و در نهایت تغییر در شکل و ترکیب کلمه است.

برای این منظور خط کرسی افقی را که در ساختار چند کلمه یا ترکیبی از کلمات وجود دارد، در زوایای مختلف ترسیم نموده و قرارگیری کلمه را روی آن بررسی کنید. برای رسیدن به نتیجه‌ای مناسب، بهتر است حروف را به صورت جدا بر روی کرسی قرار داده، سپس به نحوه اتصال آنها بپردازید.

تمرین ۱

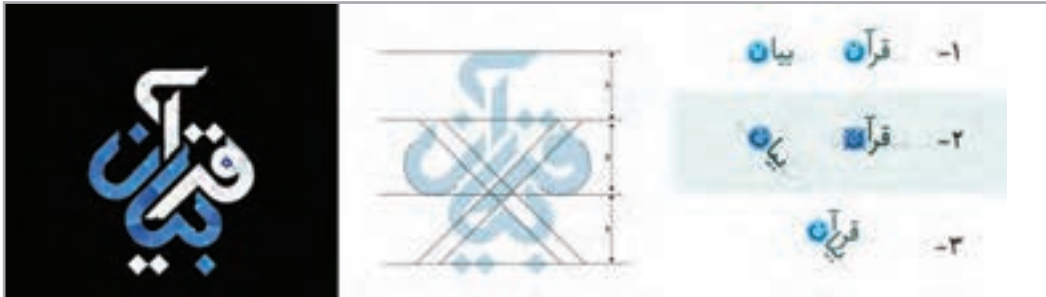

کارگروهی: چند کلمه را با ماژیک یا قلم نوری بر روی کاغذ بنویسید و یا با فونت تیترا تایپ کنید و بر روی کاغذ پرینت بگیرید. سپس با کاغذ پوستی کرسی حروف را تغییر دهید و نتیجه تغییر زاویه کرسی را ببینید. چه تغییری در شکل حروف پدید آمده است؟ چه تغییری در فرم کلی نوشته یا واژه ایجاد شده است؟ درباره این تغییرات در کلاس گفت‌وگو کنید.

تمرین ۲

تغییر در زاویه کرسی حروف:

تصویر ۳۵

تصویر ۳۷

تصویر ۳۶

بررسی اتصال حروف:

یکی از شیوه‌های مؤثر بر شکل کلمه، اتصال حروف به یکدیگر است؛ به‌ویژه در نشانه‌هایی که از دو یا سه کلمه تشکیل شده‌اند. شناخت اتصالات گوناگون در اقلام خوش‌نویسی کمک زیادی در این شیوه به شما می‌کند.

تصویر ۳۸

تصویر ۴۰

تصویر ۳۹

تصویر ۴۱

خط در قالب‌های هندسی :

ضعف و قوت‌های خط را که ناشی از نگارش با قلم‌نی است به یک ضخامت واحد و یکنواخت تبدیل کنید. این کار، راه را برای رسیدن به یک قالب هندسی هموار می‌کند. برای انجام این مرحله می‌توانید محور مرکزی حروف را رسم کنید تا به اسکلت‌بندی خط دست یابید. همان‌طور که در تصویر مشاهده می‌کنید

محور مرکزی، خطی است که دقیقاً از مرکز حرف می‌گذرد و سبب می‌شود تا ساده‌ترین شکل حرف دیده شود. بنابراین محور مرکزی اساس کار در این شیوه است و رسم آن باید با دقت و حساسیت زیادی انجام شود. (در طی انجام این تمرین) با نتایج متفاوتی روبرو خواهید شد که در طراحی حروف و نشانه‌های نوشتاری بسیار مؤثر است.

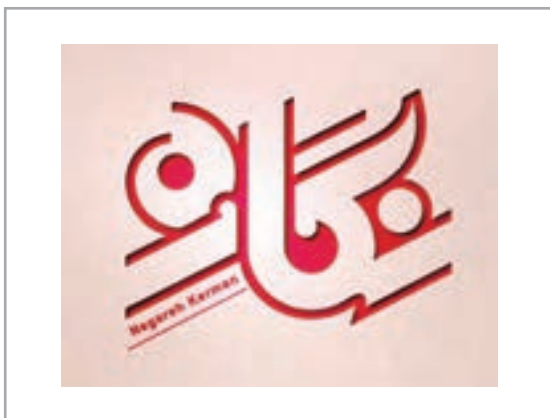
تصویر ۴۲

تصویر ۴۴

تصویر ۴۳

تصویر ۴۵

نکته

ممکن است با ایجاد ضخامت یکسان بر روی حروف، فضای منفی آن کم شده یا از بین برود. در نتیجه برای حفظ فضاهای منفی مورد نظر در طراحی حروفی مانند (و)، (م) و (ه) و بعد از ایجاد ضخامت باید اصلاحاتی روی آن‌ها انجام شود.

۲- طراحی نشانه مبتنی بر خطوط دست‌نویس

از هر ابزار و وسیله‌ای که برای نوشتن مورد استفاده قرار می‌دهید، شکل خاصی از حروف ایجاد می‌شود و با اندک تغییر در زاویه حرکت دست نتیجه کارتان نیز تغییر می‌کند. حتی تغییرات حرکت دستتان نسبت به حرکات قبلی، در کارتان تأثیر می‌گذارد. از این رو نتایج حاصله تکرارنشده‌ای و منحصر به فرد است. برای نگارش در این شیوه محدودیتی در ابزار مورد استفاده وجود ندارد

و می‌تواند از تأثیر هر شیء یا ابزار اثرگذار، بر هر سطح اثرپذیری پدید آیند. ابزارهایی چون قطره‌چکان، قلم‌مو، ماژیک‌های نوک گرد و تخت، قلم‌های نوری و نوت، بیشترین کاربرد را دارند. در این گونه نشانه‌ها شکل کلمات معمولاً نظم و قاعده هندسی ندارد و می‌توان گفت سادگی، صمیمیت، بی‌تکلفی، راحتی، رهایی و هیجان از امتیازات این شیوه نوشتاری هستند. صدها شیوه نگارش هر حرف، راه را بر گوناگونی نشانه‌ها چنان باز می‌کند که می‌توان گفت به تعداد افراد، شیوه نوشتن برای هر حرف وجود دارد.

تصویر ۴۸

تصویر ۴۷

تصویر ۴۶

ذکر این نکته ضروری است مهارت طراح در استفاده از ابزار، حرکت دست و رانش قلم، شناخت آناتومی صحیح و تناسب حروف، باعث ایجاد ارزش‌های هنری در این گونه از نگارش می‌شود. بنابراین نداشتن درک صحیح از شکل حروف و تسلط بر ابزار، قطعاً اتفاق ارزشمندی را رقم نخواهد زد و حتی موجب تخریب خط نیز می‌شود. تجربه نشان داده است طراحانی که آشنایی بیشتری با خوش‌نویسی دارند، در این شیوه غالباً موفق‌ترند. برای تمرین و تجربه این گونه آثار در کلاس به توصیه‌های زیر دقت کنید:

۱- کلمه‌ای که قرار است به این شیوه نوشته شود، حتماً نباید دست‌نوشته خودتان باشد. بهتر است گاهی اوقات متناسب با موضوع، از دست خط دیگران استفاده کنید. در این تمرین، انتخاب شما و ترکیبی که از مجموع حروف به دست می‌آورید ارزشمند است. این انتخاب ممکن است از دست خط کودکی باشد که تازه نوشتن آموخته، یا سالخورده‌ای که با لرزش دست می‌نویسد و یا دست خط فردی که هویت خوش‌نویسی را تا حد زیادی حفظ کرده است. در مجموع دست‌خط‌های منحصر به فرد، گزینه‌های مناسب این روش هستند. پس از انتخاب مفردات، آنها را با روش‌های اسکن، عکس‌برداری و یا فتوکپی بزرگ‌نمایی کنید و بعد از اصلاحات لازم، ترکیب‌های مختلفی را که احتمال می‌دهید بیازمایید. در نهایت با راهنمایی هنرآموز خود یکی از ترکیب‌ها را که تناسب بیشتری با موضوع دارد انتخاب کنید.

۲- چنانچه مایل هستید نگارش با قلم‌مو را تجربه کنید، بهتر است به جای نگارش یک‌بار کلمه، (که برای شروع، کار دشواری است) نخست حروف کلمه را جداگانه و به تعداد زیاد و به شکل‌های

نکته

مختلف بنویسید. انتخاب نوع کاغذ و غلظت مرکب و سرعت نوشتن در نتایج به دست آمده تأثیر بسیاری دارد.

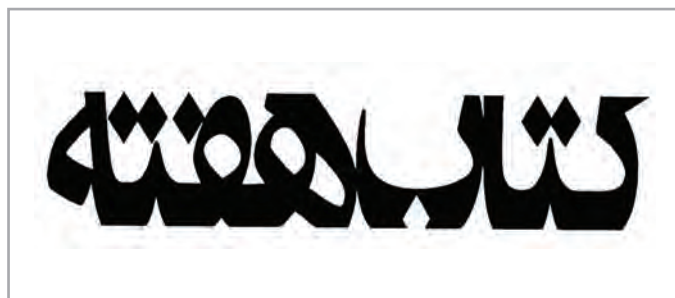
۳- هرگاه از قلم‌های نوک تخت مانند قلم‌نی خوش‌نویسی و یا ماژیک استفاده می‌کنید باید برای هماهنگی در ترکیب و یک دست شدن طراحی، زاویه قلم خود را از ابتدا تا انتهای کار ثابت نگه دارید. عدم رعایت این نکته باعث تغییر در ضخامت حروف و ناهماهنگی ترکیب می‌شود.

۳- نشانه‌هایی که با استفاده از حروف تاپی ساخته می‌شوند

این روش یکی از رایج‌ترین و پرکاربردترین روش‌های ساخت «نشانه نوشته» است. در این روش دیگر نیازی به نگارش حروف نیست، بلکه حروف در اینجا به‌عنوان مواد خامی هستند که از قبل آماده و در اختیار شما قرار گرفته‌اند. شما فقط با انتخاب یک قلم مناسب و تاپ آن می‌توانید وارد مرحله تغییرات و دنیای تایپوگرافی شوید.

تصویر ۴۹

تصویر ۵۰

قلم‌های تاپی به دلیل انعطاف‌پذیری، سهولت در خوانایی، به‌روز بودن و دسترسی آسان، بیشتر از اقلام خوش‌نویسی و دست‌نویس، مورد استفاده طراحان قرار می‌گیرند. از طرفی تنوع قلم‌های تاپی با در نظر گرفتن خانواده یک فونت که در ضخامت و وزن تفاوت دارند، امکان بسیار خوبی برای ذوق‌آزمایی طراحان گرافیک ایجاد می‌کند. این در حالی است که هر ساله با ورود فونت‌های جدید

در گذشته اقلام تایپی تنها وظیفه سرعت در نگارش و خوانایی را بر عهده داشتند اما امروزه این اقلام با فرم‌ها و روحیه‌های متنوعی طراحی می‌شوند که در یک ترکیب تایپوگرافی می‌توانند مفهوم و بیان نوشته را قبل از خوانده شدن، بیان کنند.

تصویر ۵۳

تصویر ۵۱

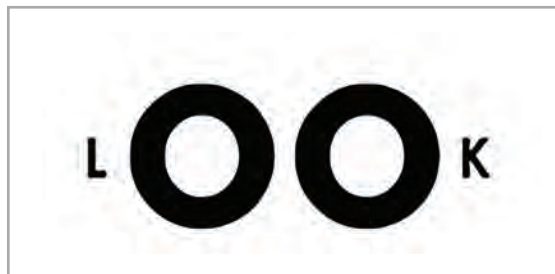

تصویر ۵۲

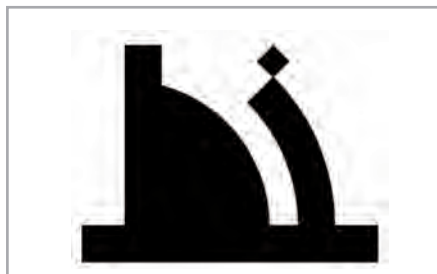
در تایپوگرافی می‌توان ویژگی‌های بیانی متفاوتی همچون حالت جدی، رسمی، باوقار، شاد، کودکانه، قدیمی، مدرن و مانند اینها را در فضای نشانه ایجاد کرد. این قلمها در محیط نرم‌افزارهای گرافیک به سرعت و سهولت می‌توانند مورد بررسی قرار بگیرند. جدا شدن حروف کلمات از یکدیگر و امکان اعمال تغییرات لازم در نرم‌افزارها بر روی اسکلت و ساختار حروف، از مهمترین ویژگی‌های این روش است. هر چند کار با حروف تایپی در قیاس با روش‌های دیگر راحت‌تر به نظر می‌رسد، ولی عدم رعایت برخی نکات لازم و فقدان ایده مناسب و تسلط نداشتن بر اجرای نتیجه را در حد کارهای معمولی و ضعیف کاهش می‌دهد؛ در عوض رعایت اصول و قواعد طراحی نشانه و حفظ تناسبات و از همه مهم‌تر انجام کاری با فکر، حفظ خوانایی و پرداختن فنی می‌تواند کار را در حد آثار حرفه‌ای ارتقا دهد. برای انجام تمریناتی موفق در این روش به چند توصیه زیر توجه داشته باشید. هر چند برخی توصیه‌ها کلی و رعایت آن در تمامی روش‌ها لازم است.

ضخامت مناسب برای حروف :

ضخامت حروف عامل مهمی در وزن و شخصیت کلمه است. در هنگام کار با حروف، متناسب با موضوع و معنای مورد نظر، ضخامت حروف را انتخاب کنید. تغییر ضخامت و نازک و ضخیم بودن ساختار حروف صرفاً جهت زیبایی نیست، بلکه امکانی برای بیان مفاهیم مختلف است.

تصویر ۵۵

تصویر ۵۴

تصویر ۵۶

در هنگام کار دقت داشته باشید که ضخامت انتخاب شده با فضاهای منفی حروف تناسب داشته باشد و با کوچک شدن آن، «نشانه» دچار مشکل نشود.

نکته

یک نشانه باید در اندازه‌های مختلف دیده شود. اگر ضخامت حروف خیلی زیاد باشد درک و تشخیص آن در اندازه کوچک بسیار سخت خواهد بود. ضخامت را در اندازه‌های مختلف آزمایش کنید و در کارگاه آن‌ها را بر روی دیوار نصب کرده و درباره تغییرات ضخامت و خوانایی حروف با یکدیگر صحبت کنید.

تعادل و توازن کلمه :

هنگام تغییرات، تعادل و توازن را در ترکیب نوشته حفظ کنید. جمع شدن نقطه‌ها و یا فشردگی ترکیب در یک طرف نوشته، کشیدگی‌های بیش از حد و توجه نکردن به وزن حروف، می‌تواند به ترکیب کلمه لطمه بزند و آن را نازیبا کند (مثال‌های تصویری را مقایسه کنید).

تصویر ۵۹

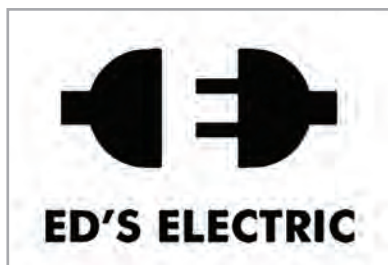
تصویر ۵۸

تصویر ۵۷

تصویر ۶۲

تصویر ۶۱

تصویر ۶۰

شکل فضای منفی حروف و کلمه :

هر کدام از حروف یک کلمه، شکل خاص خود را دارد و در ترکیب با حروف دیگر فضاهای مثبت و منفی متنوعی ایجاد می‌کند. اگر می‌خواهید به ترکیب منسجم و زیبایی از کلمه دست یابید، به اندازه فضای مثبت به فضای منفی هم اهمیت دهید و به آن دقت داشته باشید. مانند نمونه‌های تصویری، چند کلمه را با استفاده از فضای مثبت و منفی طراحی کنید.

از فونت‌های غیرحرفه‌ای دوری کنید

استفاده از فونت‌های غیراستاندارد و غیرمعمول غالباً به کار شما آسیب می‌زند. این فونت‌ها، به صورت رایگان و در تعداد بسیار زیاد در دسترس همگان هستند و در طراحی و اجرای آنها

نکته

نکات فنی و حرفه‌ای رعایت نشده است. اگر می‌خواهید به نتیجه خوبی برسید، از فونت‌های حرفه‌ای و خوانا بهره ببرید.

نکته

اهداف پروژه را درک کنید

نشانه، تنها یک شکل زیبا نیست که بر روی تابلو و یا محصولات شرکت قرار داده می‌شود، بلکه تصویر زیبایی است که کاربردهای متفاوتی دارد، از جمله شخصیت و ارزش موضوع را نشان می‌دهد، در یک فضای رقابتی دیده می‌شود، نظر مخاطبان را جلب می‌کند، هویت بخش و بیان‌کننده ماهیت موضوع است. به همین دلیل درک صحیح اهداف فعالیت بسیار مهم است. شما باید طراحی را اجرا کنید کار کنید که زیبا باشد، به خوبی خوانده شود و در عین حال اهداف سفارش را مد نظر داشته باشد. به همین دلیل بسیار ضروری است که اهداف پروژه طراحی نشانه نوشتاری به دقت مطالعه و درک شود، زیرا شما نشانه نوشته‌ای را طراحی می‌کنید که علاوه بر آوردن اهداف سفارش دهنده، باید هم خوب خوانده شود و هم زیبا باشد.

تناسب فرم و محتوا :

هر سفارشی، محتوای خاصی دارد و حاوی نکات مهمی است که آن را برجسته می‌کند. در هنگام طراحی نشانه، این نکات را در نظر داشته باشید و سعی کنید آن‌ها را در طرح خود نمایان کنید. به طور مثال انتخاب و طراحی یک فونت هندسی، بیان خوبی برای فعالیت یک گروه معماری است، اما ممکن است برای یک کارخانه تولید لباس و پوشاک مناسب نباشد.

تصویر ۶۵

تصویر ۶۴

تصویر ۶۳

نکته

از طرح‌های دیگران کپی نکنید.

برای طراحی یک نشانه به یاد ماندنی، هرگز از آثار دیگر طراحان کپی‌برداری نکنید! اگرچه ایده گرفتن از آثار حرفه‌ای مانعی ندارد، اما بهترین روش در طراحی نشانه‌های نوشتاری این است که تمرین را از یک ایده اولیه و ابتدایی آغاز کنید و سپس آن را گام‌به‌گام کامل کرده تا یک نشانه نوشتاری اصیل خلق شود.

تصویر ۶۶

با الگو برداری از تصاویر ۶۶ و ۶۷ شما نیز یک ایده اولیه را کامل کنید و نتایج کار را بر روی دیوار کلاس یا کارگاه نصب کنید و درباره آن با هنرجویان دیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

تصویر ۶۷

نشانه نوشته خود را خاص کنید :

در هنگام اتود کردن یک «نشانه نوشته» آنچه که خیلی اهمیت دارد این است که، نشانه به گونه‌ای خاص طراحی شود تا در ذهن باقی بماند و ویژگی متمایزی با سایر اسامی مشابه داشته باشد. ایجاد تفاوت و تمایز در نشانه، بستگی به میزان خلاقیتی دارد که در طراحی به کار می‌گیرید. به نمونه‌های تصویری توجه کنید. اکنون شما نیز یک نمونه به صورت کلاسی اتود بنزید.

تصویر ۷۰

تصویر ۶۸

تصویر ۶۹

تصویر ۷۱

نقش نقطه در ترکیب کلمه :

«نقطه» عامل مهمی برای خوانایی، در نگارش کلمه است؛ بنابراین استفاده مناسب از نقطه در «ساختار کلمه» در طراحی نشانه نوشتاری ضروری است. گاهی وجود بیش از حد نقطه، مشکلاتی را در ترکیب طرح ایجاد می‌کند که باید به گونه‌ای مشکل برطرف شود، باید توجه کرد که نقطه در بسیاری از موارد، یک عنصر بصری مهم برای خاص و ویژه شدن طراحی کلمه است.

نقطه‌ها در «فونت» شکل ثابتی دارند ولی در هنگام تغییرات، متناسب با شکل کلمه و نیاز طراح، می‌توانند فرم‌های گوناگونی مانند دایره، مربع و اشکال متنوع دیگر به خود بگیرند.

تصویر ۷۳

تصویر ۷۲

تصویر ۷۴

با کار بر روی نقطه‌های یک «کلمه» یا «عبارت کوتاه»، نشانه‌های نوشتاری جدید طراحی کنید.

فعالیت
کارگاهی

به خاطر داشته باشید شکل، اندازه و محل دقیق قرارگیری نقطه، عامل مهمی در خوانایی کلمه است.

نکته

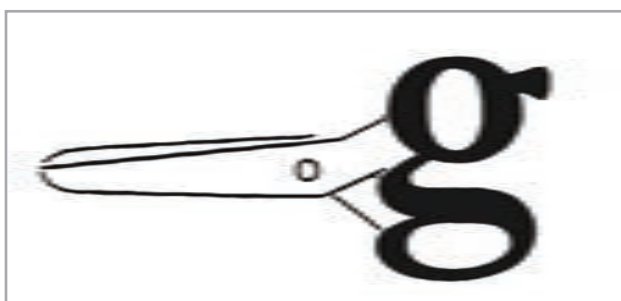

اضافه کردن عناصر تصویری به کلمه :

این حقیقت که "نشانه نوشته" از عناصر نوشتاری شکل می‌گیرد، به این معنی نیست که نباید به هیچ عنوان از عناصر بصری در ترکیب کار و تلفیق با نوشته استفاده شود. گاهی اوقات، حروف الفبا برای بیان معنای مورد نظر و یا افزایش اثر بخشی، کافی به نظر نمی‌رسند. در این مواقع، عناصر بصری به صورت انتزاعی و نمادین می‌توانند به کمک طراح بیایند. این عناصر به نوشته افزوده می‌شوند و در واقع مکمل اثر هستند. فقط در هنگام کار توجه داشته باشید که میزان حضور این عناصر، بر نوشته غلبه پیدا نکند.

تصویر ۷۵

تصویر ۷۶

تصویر ۷۷

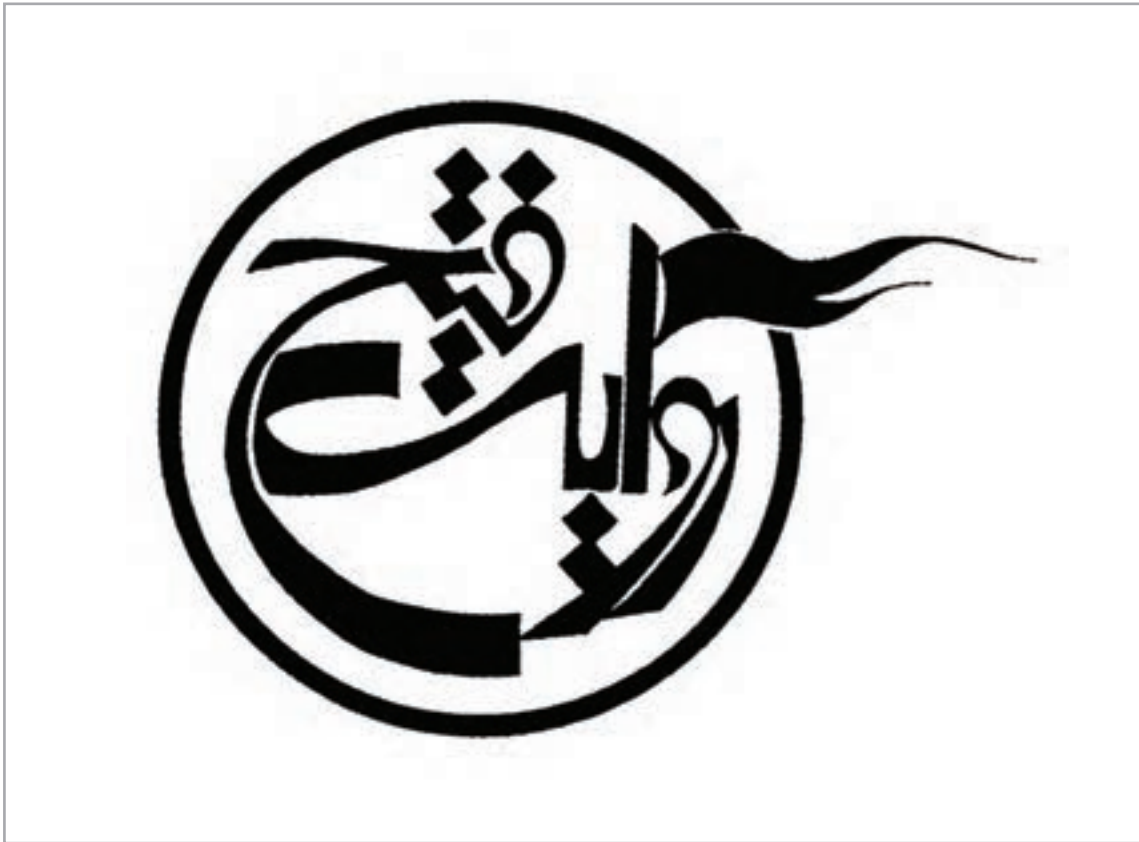
تصویر ۷۸

تصویر ۸۰

تصویر ۷۹

تصویر ۸۱

تصویر ۸۲

با راهنمایی هنرآموز خود، کلمه‌ای را انتخاب کرده و برای طراحی "نشانه نوشتاری"، با اضافه کردن عناصر بصری، نشانه‌های جدیدی برای آن طراحی کنید.

فعالیت
کارگاهی

طراحی «نشانه نوشته» در کادر

کادر می‌تواند هندسی، سنتی یا ارگانیک باشد. بدیهی است که انتخاب کادر برای «نشانه نوشته» باید متناسب با شکل کلمه و موضوع سفارش باشد. هم‌چنانکه استفاده از کادر، در بسیاری از موارد به دیده شدن نشانه و تقویت معنای آن کمک می‌کند، گاهی نیز می‌تواند به آن آسیب برساند. درک این نکته که «کلمه طراحی شده، به کادر نیاز دارد یا نه؟» علاوه بر تجربه، به بررسی و آزمودن نمونه‌های متنوع نیاز دارد. در کادرهای هندسی، این بررسی‌ها باید با اتود زدن‌های متوالی، دیدن کار توسط طراح، ارائه آن در گروه‌های کاری، نظر خواهی و ... انجام شود. این عوامل، شخصیتی جدی و رسمی به طرح می‌بخشند و نظم نشانه را افزایش می‌دهند. کادرهای سنتی با تنوعی که دارند، دست طراحان را برای گزینش بهترین‌ها باز می‌گذارد. مهم‌ترین ویژگی کادرهای سنتی، هویت‌بخشی به نشانه است. کادرهای ارگانیک را باید صمیمی‌ترین کادرها دانست؛ چون از جنس فرم‌های طبیعی بوده و مخاطب با دیدن آن‌ها، احساس بیگانگی نخواهد کرد.

تصویر ۸۵

تصویر ۸۴

تصویر ۸۳

چند نشانه نوشته را که بدون کادر طراحی شده‌اند، انتخاب کنید، سپس براساس فرم و شکل آن‌ها، برای هر کدام کادری را در نظر بگیرید و نشانه نوشته را در آن قرار دهید. نشانه نوشته (لوگوتایپها) را در دو حالت بدون کادر و با کادر بر روی دیوار یا تخته نصب کنید و درباره اضافه شدن کادرهای هندسی یا ارگانیک به هر یک و تأثیرات بصری آن با یکدیگر گفت‌وگو کنید. آیا نشانه نوشته‌ها در کادر جذاب‌تر شده‌اند یا خیر؟ دلایل خود را بیان کنید.

فعالیت
کارگاهی

از جزئیات بپرهیزید.

در میان کارهای گرافیک، «نشانه» بیشتر از هر چیزی باید خلاصه باشد. هنگام کار، از جزئیات بیش از حد پرهیز کنید تا به سادگی و وضوح در شکل برسید. این سادگی و وضوح برای برقراری ارتباط سریع و دیده شدن، در اندازه‌های کوچک بسیار مؤثر است.

تأثیرات رنگ در نشانه

رنگ‌ها، با مخاطب سخن می‌گویند، بیانی سمبلیک دارند و برای تداعی بهتر معانی به کار می‌روند. رنگ در صورتی که به درستی استفاده شود به نشانه تشخص و ویژگی می‌بخشد.

تصویر ۸۷

تصویر ۸۶

تصویر ۸۸

۴- نشانه‌هایی که ساختار هندسی دارند

در این روش، نه از قلم‌های خوش‌نویسی خبری هست و نه از قلم‌های تایپی. ویژگی‌های هندسی و ساختار منظم و منطقی این روش با شیوه دست‌نویس نیز تناسبی ندارد. در این روش با حروفی سروکار داریم که با ابتکار و رعایت نظم، به شیوه هندسی طراحی شده‌اند و بر پایه گرید شکل می‌گیرند. گرید، واحدهای منظمی هستند که از مربعها یا دایره‌ها و یا تقسیمات هندسی دیگر، محاسبه و ساخته می‌شوند.

تصویر ۹۰

تصویر ۸۹

تصویر ۹۳

تصویر ۹۲

تصویر ۹۱

ارزش گرید در آن است که تمام قسمت‌های طرح و جزئیات آن، متوازن و هماهنگ شده و تناسبها و اندازه‌ها با دقت زیادی اجرا می‌شوند و در نهایت، کاری اصولی و منسجم طراحی خواهد شد. برای نمونه می‌توان از خط کوفی و کوفی گلچین که از همین روش شکل گرفته‌اند، نام برد.

تصویر ۹۴

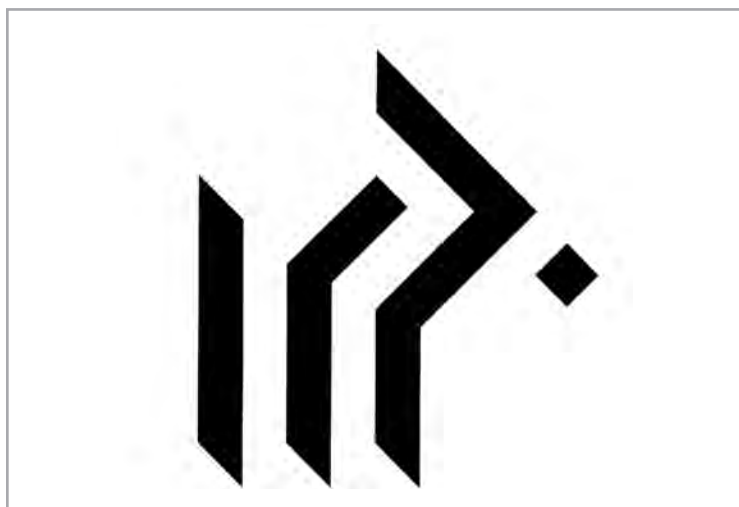
تصویر ۹۵

تصویر ۹۶

هندسه ساده خطی کوفی بنایی که بر اساس گرید مربع شکل گرفته مثال خوبی است برای شناخت بهتر این روش و الگوی مناسبی برای انجام تمرین‌های کلاسی خواهد بود. این دسته از نشان‌های نوشتاری شخصیتی منظم و محکم دارند و برای موضوعات رسمی و جدی بسیار مناسب هستند.

در اینجا تمریناتی برای درک بهتر این روش و نمونه‌هایی از خط کوفی بنایی و تقسیمات آن آورده شده است.

تصویر ۹۸

تصویر ۹۷

تصویر ۹۹

نشانه نوشتار در پرچم جمهوری اسلامی

یکی از نشانه‌نویسارهایی که در قالب هندسی طراحی شده‌اند نشانه ای است که در پرچم جمهوری اسلامی ایران قرار دارد.

اجزاء اصلی این نشانه نوشتار که از فرم هندسی دایره گرفته است عبارت است از :

- دارای پنج اشاره به پنج اصل پایه دین
- مستتر بودن کلمه لا اله الا الله در آن
- ترکیب کاملاً متقارن شکل : بیان گر تعادل و توازن (میزان)
- فرم قائم میانی به شکل شمشیر، نمادی از قدرت و استحکام و ایستایی
- کره زمین و الله : مبارزه در جهت برقراری جامعه توحیدی و حکومت جهانی مستضعفان
- ترکیب و بیان فرم کلمه (الله) با چهار هلال، یادآور فرم رشد
- خطوط هلالی طرح محاط در دایره تداعی نصف النهار کره زمین و نشان دادن جهانی بودن دعوت اسلام

تصویر ۱۰۰

با استفاده از کاغذهای شطرنجی یا میلی‌متری برای یک کلمه به روش کوفی بتّایی "نشانه نوشته" طراحی کنید.

عادت کنید نشانه را روی کاغذ طراحی کنید. در این روش، آزادی بیشتری وجود دارد و دستتان به عنوان یک طراح، قوی‌تر می‌شود و قادر خواهید بود در هر شرایطی ایده‌های خود را عملی کنید حتی زمانی که برق رفته یا سیستم رایانه شما نیاز به تعمیر دارد. این روش مرسوم، یکی از بهترین و آسان‌ترین روش‌ها برای رسیدن به نتیجه است؛ هر چند معتقدیم از امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزارها و ابزارهای جدید هم نباید غافل شد.

با اصول و قواعد طراحی «نشانه نوشته» تا حدود زیادی آشنا شدید و در طی تمرین‌های کلاسی به نتایجی دست یافتید. ولی برای ورود به بازار کار و مواجه شدن با یک سفارش واقعی، نکات دیگری هم لازم است که دانستن آنها ضروری است. در پایان برای آشنایی بیشتر شما به مهم‌ترین این نکات اشاره می‌کنیم.

همانطور که قبلاً اشاره شد، هدف از طراحی "نشانه نوشته"، حساسیت بخشیدن و تقویت توانایی‌های بصری کلمه است تا از حالت عادی و معمولی خارج شده و به یک نوشتار خاص تبدیل شود و بتواند معرف و هویت بخش موضوع و بیان‌کننده مفهوم مورد نظر طراح باشد. طرحی که پیچیده، مبهم و ناخوانا باشد نمی‌تواند با مخاطب ارتباط برقرار کرده و پیام را منتقل کند. دشواری در خوانش کلمه یا عبارت، فرایند شناسایی و ارتباط را دشوار می‌سازد و سبب می‌شود پیام منتقل شده به مخاطب، مبهم باشد و به خوبی درک نشود. یک "نشانه نوشته" باید هم به خوبی دیده و هم خوانده شود. یک آزمایش ساده مشخص می‌کند که آیا نشانه شما به اندازه لازم و کافی قابلیت خوانده شدن را دارد یا نه؟ برای این کار لازم است نتیجه نهایی را به افراد مختلف نشان دهید و ببینید آیا آنها می‌توانند آن را بخوانند و پیام‌های آن را دریافت می‌کنند یا نه؟

خوانایی لوگو تاپ

بنابراین همواره به یاد داشته باشید که در دنیای واقعی نشانه (لوگو) در مقابل دید مخاطبانی با طیف‌های مختلف قرار خواهد گرفت. بنابراین شما باید قبل از ارائه کار به مشتری، آن را از زوایای

مختلف در مقابل دید خود و هنرجویان دیگر قرار دهید تا ببینید آیا به آسانی قابل خواندن است هست و آیا قادر است پیام شما را به مخاطب برساند یا نه؟

تصویر ۱۰۲

تصویر ۱۰۱

تصویر ۱۰۳

از سفارش‌دهنده کار، سؤالات دقیق و مناسب برسید. قبل از شروع کار باید بدانید، برای چه موضوعی قرار است طراحی نشانه انجام شود و با چه هدفی این کار را انجام می‌دهید؟ چنانچه هدف اصلی، ویژگیها، و هویت بصری طرح یا «نشانه نوشته» برای شما مشخص نباشد چگونه می‌توانید برای مشتری خود یک راه حل مناسب پیشنهاد کنید؟ در ملاقات‌های حضوری و یا به صورت غیر حضوری، سؤالات خود را مطرح کنید. آیا فعالیت سفارش‌دهنده، خاص و منحصر به فرد است؟ آیا موضوعی است باسابقه و در این زمینه نمونه‌های مشابهی وجود دارد؟ با چه عبارت و فرمی با چه رنگ و قابی بهتر می‌توان فعالیت مشتری و یا کالا و خدمات مؤسسه را تعریف کرد؟ مهم‌ترین پیامی که «نشانه» مورد نظر باید به مخاطبان خود منتقل کند چیست؟ آیا از شعار تبلیغاتی خاصی استفاده می‌کند یا خیر؟ سؤالاتی از این قبیل برای رساندن شما و مشتری‌تان به هدف، بسیار کارساز خواهند بود.

در پایان، دریافت پاسخ‌های لازم و شناخت دقیق موضوع، شما را آماده مرحله طراحی خواهد کرد. اکنون با آگاهی کامل می‌دانید برای تأثیرگذاری بیشتر بر مخاطب کدام روش را باید انتخاب و از چه حروف یا رنگ و قابی استفاده نمایید.

نکته

سعی کنید مخاطبان اصلی "نشانه نوشته" را بشناسید. در این صورت، می‌توانید نشانه‌ای طراحی کنید که برایشان جذاب است. برخی از مؤسسات می‌توانند مخاطبان هدف خود را برای نشانه نوشته با دقت معرفی کنند، اما برخی دیگر در این مورد مطمئن نخواهند بود. ممکن است بخواهند همه افراد جامعه را مخاطب قرار دهند. در چنین شرایطی، از سفارش‌دهنده بخواهید مشتریان ایده‌آل خود را توصیف کند. برای شناخت و درک دقیق‌تر از مخاطبان اصلی "نشانه نوشته"، داشتن اطلاعات مفیدی از قبیل باورها، علایق، فرهنگ، میزان سواد، سن، جنس، موقعیت جغرافیایی، سطح زندگی، رفتار، نیازهای آنان و مواردی مانند اینها ضروری است.

تصویر ۱۰۴

در دورانی به سر می‌بریم که گرایش‌ها و تمایلات گوناگون در جامعه وجود دارد و پیروی از مد، مخصوصاً در جوامع مد محور، بسیار متداول است، طراحی گرافیک باید راه‌برد تأثیر ویژه خود را داشته باشد. وظیفه، طراح در جامعه ما ارائه پاسخ‌ها و راه‌حل‌های بصری مناسب و همسو با فرهنگ ایرانی-اسلامی است. در دنیای طراحی گرافیک، پیروی از مد، گزینه مناسبی نیست؛ چرا که دنبال کردن گرایش‌های طراحی رایج در جامعه، به این معناست که طراح شما در نهایت مشابه طرح‌های دیگران و یا مبین و مبلغ فرهنگ بیگانگان خواهد بود؛ در حالی که یکی از اهداف طراحی نشانه‌های نوشتاری، متمایز کردن موضوع و طرح شما از سایر طرح‌هاست. بدین سبب باید گرایش‌ها و نیازهای زمان، محیط و اجتماع را بشناسید؛ اما در عین حال این به معنای پیروی و تقلید کورکورانه از آنها نیست. زیرا پیروی از مد و طرح دیگران، هم با فرهنگ دینی و ملی ما ناسازگار است و هم مانع خلاقیت ماست. بنابراین باید تجربه‌های شخصی و مطالعات خود را هم در مورد فرهنگ و باورهای مردم جامعه و هم درباره یک موضوع خاص به طور مستمر ادامه دهید تا به نتایج منحصر به فرد و درستی برسید.

تصویر ۱۰۶

تصویر ۱۰۵

تصویر ۱۰۷

باز طراحی

گاهی اوقات ممکن است با سفارشی روبرو شوید که یک «نشان»، غیرحرفه‌ای و یا خیلی قدیمی باشد و یا اینکه کار توسط طراحی کم‌تجربه انجام شده باشد و احتیاج به بهبود و یا تغییرات اساسی و بنیادین دارد. مشتری از شما درخواست اصلاح و تغییر آن را دارد. در این‌گونه موارد، انجام تحقیقات می‌تواند به شما کمک کند تا تغییرات مورد نیاز را تشخیص داده و طراحی کنید. این تغییرات می‌تواند نام مؤسسه و خدمات آن را دوباره برجسته کند و هویت بصری مورد نیاز مشتری را فراهم آورد. تغییراتی که باید بر روی نشان قبلی انجام شود، بستگی زیادی به سابقه فعالیت، میزان شهرت و اقتضای زمان دارد. موارد گاهی باید اصلاحات مختصری در «نشان» انجام شود. انجام این تحقیقات و اعمال این تغییرات و اصلاحات بر روی طرح قبلی را «باز طراحی» می‌گویند.

و در پایان، نشانه پس از انتخاب توسط سفارش‌دهنده، با انتشار وسیع در رسانه‌ها به سرعت در

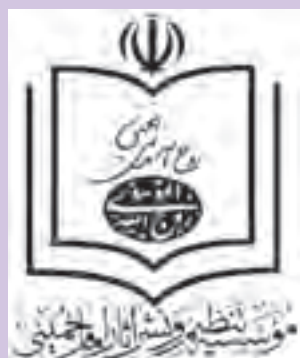
معرض دید مخاطبان قرار میگیرد. حال اگر نشانه برای گروهی از مخاطبان قابل خواندن، شناسایی یا فهمیدن نباشد، وظیفه خود را به درستی انجام نخواهد داد و مسئولیت بخش مهمی از این مشکل بر عهده طراح گرافیک است.

تصویر ۱۱۰

با راهنمایی هنر آموز در کارگاه، گروه های ۲ یا ۳ نفره تشکیل دهید و هر گروه یک نشانه نوشتاری را انتخاب کنید. سپس برای باز طراحی آن ایده های خود را بصورت پیش طرح (اتود) در کارگاه ارائه دهید و در باره آن گفتگو کنید.

فعالیت
کارگاهی

تصویر ۱۱۱

برای موفقیت بیشتر در طراحی و رسیدن به نتیجه ایده آل، پیرامون موضوع طرح تحقیق کنید. زیرا دیدن نشانه مؤسساتی که در داخل و خارج از کشور فعالیت مشابهی دارند و آشنا شدن با سابقه فعالیت و تاریخچه آنها، کمک خوبی به شما می کند. سعی کنید کارهای مشابهی را که توسط طراحان دیگر انجام شده اند، و یا کالاها و خدمات مشابهی را که دیگران تولید و ارائه کرده اند، بررسی کنید. این تحقیق در وسعت بینش و الهام بخشی شما بسیار ارزشمند است و سبب می شود علاوه بر آشنایی با ایده های همکاران خود در این موضوع، از تشابه ایده خود با آثار موجود پرهیز کنید، زیرا یکی از اهداف شما این است که نشانه ای طراحی کنید تا سفارش دهنده را از رقبایش متمایز کند. تکرار دوباره ایده های انجام شده، به هیچ عنوان در این راستا کارساز نیست.

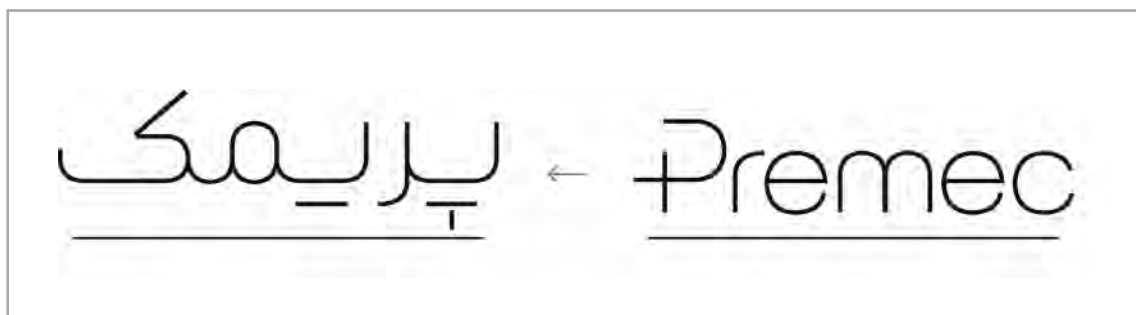
پژوهش کنید

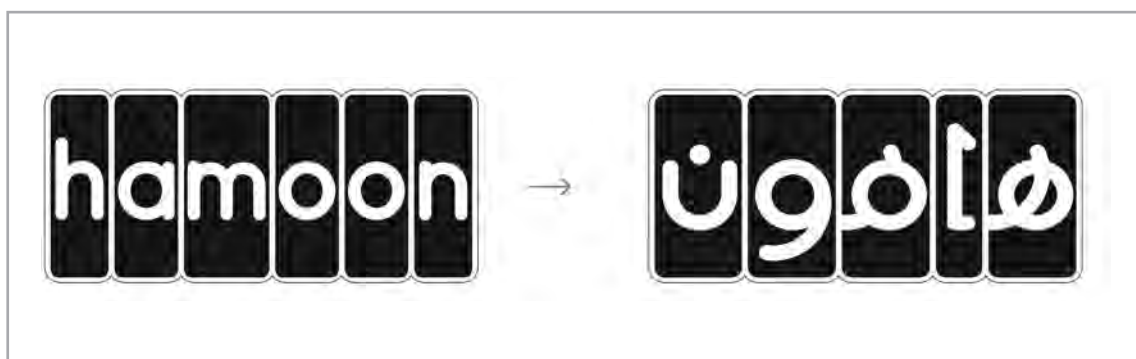

تطبیق لوگوتایپ با الفبای بومی

به نمونه های زیر نگاه کنید:

تصویر ۱۱۲

تصویر ۱۱۳

در هر یک از نشانه های نوشتاری بالا، برای تطبیق لوگوتایپ انگلیسی با فرهنگ و الفبای فارسی، ابتدا آرم ها را به فارسی نوشته اند سپس بر اساس لوگوی اصلی، از فونت مناسب و شبیه به لوگوی انگلیسی برای نوشتن آنها استفاده شده و طراحی نشان نوشتاری به الفبای فارسی انجام شده است. تطبیق لوگوتایپ با الفبای بومی یک مهارت ویژه است و نیاز به تمرین، تجربه و پژوهش و جست و جوی دقیق در فرم و نام لوگو تایپ دارد.

اضافه کردن عناصر تصویری به کلمه

چند لوگوی انگلیسی از بسته بندی کالاها یا محصولات رایج را انتخاب کنید. سپس آنها را فارسی بنویسید و با توجه به فرم لوگوتایپ اصلی، برای آنها نشانه نوشتاری (لوگوتایپ) فارسی مناسبی طراحی کنید. اکنون طرح های پیشنهادی را کنار نشانه نوشتاری (لوگوتایپ) انگلیسی گذاشته و بر روی تابلو نصب کنید.

با همکلاسی های خود درباره شباهت فرم و محتوای آنها گفت و گو کنید.

ارزشیابی شایستگی طراحی نشانه نوشتاری

شرح کار:

طراحی نشانه نوشته با توجه به موضوع و درخواست مشتری و بر اساس نوع کاربرد آن، با رعایت اصول فنی و جلوه بصری آن به صورت پیش طرح‌های دستی (اتود) و اجرای آن در نرم‌افزار متناسب

استاندارد عملکرد:

طراحی و اجرای نشانه نوشته بر اساس سفارش مشتری با در نظر گرفتن اصول تایپوگرافی و طراحی فونت با استفاده از انواع ابزارهای موجود (قلم مو، قلم، قلم نوری و غیره و...) و اجرای طرح در نرم‌افزار برای تحویل به مشتری

شاخص‌ها:

- ۱- اجرای صحیح و درست در نرم‌افزار
- ۲- انتخاب مناسب خط رسم یا فونت و کاربرد درست آن
- ۳- ترکیب بندی حروف

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

زمان: ۹۰ دقیقه

مکان: آتلیه گرافیک

تجهیزات: رایانه - میز - صندلی - نوشت افزار - در اختیار قرار دادن اصول هویت سازمانی

ابزار و تجهیزات: میز کار و صندلی و نور مناسب - رایانه با نرم‌افزارهای مرتبط (NI-HP) - چاپگر و پویش گر - نوشت افزار - ماژیک - قلم - قلم خوش نویسی کاغذ

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	بررسی و آنالیز موضوع	۲	
۲	طراحی کردن اتوهای اولیه	۲	
۳	ارائه طرح‌ها و اصلاحات نهایی	۲	
۴	پذیرش سفارش	۱	
	شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: ۱- بکارگیری فناوری‌های جدید ۲- دقت و تمرکز در اجرای کار ۳- شایستگی تفکر و یادگیری مادام‌العمر ۴- اخلاق حرفه‌ای	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

